

نماز در قرآن

کتاب نماز در قرآن نوشته سیدابراهیم سید علوی در دو مقدمه و چهار فصل به بررسی محتوایی موضوع نماز در کتاب آسمانی قرآن می‌پردازد .

تالیف : سید ابراهیم سید علوی
چاپ و شمارگان : اول ، 1389 3000 نسخه
ناشر : شرکت چاپ و نشر بین‌الملل

کتاب نماز در قرآن نوشته سیدابراهیم سید علوی در دو مقدمه و چهار فصل به بررسی محتوایی موضوع نماز در کتاب آسمانی قرآن می‌پردازد . نویسنده کتاب در مقدمه خود رهنمودهای کتاب مبارک قرآن را اساس تعلیم و تربیت انسان اسوه و نمونه کامل فضایل اخلاقی می‌داند که برای آحاد مومنان و سالکان راه فضیلت هم مطرح است . او هم بر همان مینا خواست انسان‌ها را آموزش و تعلیم می‌دهد و تربیت می‌کند . سیدعلوی ادامه می‌دهد که با دقت در آیات قرآن - چه در مواردی که درباره انبیاء و امت‌ها در گذشته دور سخن گفته و چه در آنچه درباره پیغمبر خاتم (ص) مطرح گردید - محور عبادت و خواندن او و سر ساییدن در درگاه و آستان کبریایی و با عظمت ربوبی با تسبیح و نماز امکان‌پذیر است .

از دیدگاه وی نماز آن پرستش نمادین و آن عبادت سمبولیک است که قرآن درباره ابعاد و جنبه‌های مختلفش سخن گفته است . اصولاً با تلاوت کتاب خدا ، انسان خود را در زمینه تسبیح ، تنزیه ، ذکر ، دعا و عبادت و ... با اقیانوسی ژرف و بی‌کران مواجه می‌بیند . سیدابراهیم سیدعلوی تأکید می‌کند که خواسته است به تاسی از فقهای ربانی و عالمان متعهد عالم تشیع ، که در هر عصر و زمان و در وضعیت‌های متفاوت به گسترش و بسط فرهنگ توحیدی قرآن کوشیده‌اند ، درباره نماز در قرآن رساله‌ای بینگارد که به زبان نسل جوان و با ادبیات سهل و روان ، حقایق قرآن را بازگو کند ، درس‌هایی را که از کلام خدا آموخته است مطرح سازد تا انگیزه‌ای باشد برای جهاد و تلاش در راستای عبودیت حق تعالی و تذکر و تنبیهی باشد در زمینه آیات کتاب آسمانی و کلام یکتا خالق جهان هستی .

در مقدمه چاپ دوم کتاب مولف تأکید می‌کند که نماز آن نهاد تربیتی است که انسان را در همان حدی که خدا خواسته نگاه می‌دارد و جز او را مالک حقیقی نمی‌شناسد آن هم با یادآوری مالکیت روز جزا که حتی از مالکیت‌های عاریتی و سلطنت‌های مجازی هم عین و اثری نیست . رسول خدا در حدیثی قدسی فرمود : هر بنده‌ای که فقط از من فرمان برد او را به جز خودم وانمی‌گذارم و هر بنده‌ای که نافرمانی من کند او را به خودش وامی‌گذاریم سپس باکی ندارم که در کدام برهوت هلاک شود .

نویسنده در ابتدای ورود به مباحث اصلی کتاب به ریشه‌یابی واژه‌هایی مثل استکبار ، اقامه نماز ، تکتبر ، تسبیح ، حنیف دعاء ، ذکر ، رکوع ، سجود ، شرك ، صلوه ، عبادت ، نسک و نماز می‌پردازد . در ادامه طهارت ، وضو ، غسل ، تیمم در فصل اول کتاب مورد بررسی قرار می‌گیرد .

در فصل دوم کتاب سیدعلوی یادآور می‌شود که نخستین مطلبی که درباره نماز در قرآن جلب توجه می‌کند جنبه ذکر و یادآوری خداوند است که با نماز حاصل می‌شود . زیرا انسان فراموشکار ممکن است با پرداختن به مسائل روزمره زندگی خالق هستی بخش و ولی نعمت خود را فراموش کند ؛ که با این فراموشی ، سقوط و تباهی حتمی است . نماز ؛ هدایت انسان ، نماز ؛ رمز صدق و راستی ، نماز و اطاعت ، استعانت به صبر و نماز ، نماز ؛ کاری نیک و عین کمال ، بازدارنده از نماز ، آنچه از نماز مانع است ، اثر یقین به آخرت در نماز واقعی ، نماز ؛ نشانه توبه ، نشان مومن حقیقی ، نماز ؛ تنها راه خدا ، اقامه نماز و عمران مساجد ، نماز و امر به معروف ، نماز ولی خدا ، نماز برنامه خانوادگی ، هشدار سودمند ، نماز تجارتی جاوید و ماندگار ، نماز شاخص‌ترین وجه ایمان ، کعبه برای اقامه نماز ، نماز نشانه تواضع ، نماز جهاد ، نماز زکریا ، نماز ویژگی پارسایان ، نماز و شکر خدا ، نماز برنامه برگزیدگان ، نماز عیسی ، نماز آفریده‌ها ، پاداش نماز ، نماز شعیب ، تزیین نماز ، تارک‌الصلوه ، صفات یاران خدا ، نماز جاهلیت ، کافران نماز ، بنی اسرائیل و نماز ، نماز هوشیاران

خشوع در نماز ، عبادت ، پرستش خدای یگانه ، گناه نابخشودنی ، عبد خدا ، خواندن خدا با اسم‌های زیبا ، صراط مستقیم ، حاجت خواستن و همچنین دعا عبادت است در ادامه مباحث نماز در قرآن مورد بررسی و کنکاش نظر نویسنده کتاب قرار می‌گیرد .

در بخش تارك الصلوه به این مطلب اشاره می‌شود که تارك الصلوه به کسی گویند که اصلاً نماز نخواند و آنرا رها کند . قرآن کریم در يك بیان تمثیلی نفس آدمی را در گرو اعمال و کردارهای او می‌داند . گویا انسان در بند است و آزادی ندارد همانند کسی یا چیزی که رهن و گرو باشد که آن شیء یا شخص در اختیار و بند دیگری است و رهایی از چنان وضعی شرط دارد . قرآن کریم عامل در گرو بودن را ترك نماز و شرط رهایی را از جمله ، اقامه نماز می‌شمارد .

اوقات نماز ، لباس نمازگزار ، مکان نماز ، قبله ، نماز و اقامه ، نیت ، قرائت ، رکوع و سجود ، تشهد و سلام ، جهر و اخوات ، قنوت ، نماز جماعت مباحث فصل سوم کتاب با عنوان نمازهای یومیه در قرآن می‌باشد . در مبحث جهر و اخوات این سوال طرح می‌شود که آیا نمازها را باید بلند یا آهسته خواند ؟ در پاسخ آورده می‌شود که قرآن کریم فرمود : نماز را بلند بخوان و آهسته هم بخوان و روشی میانه بگزین . طبرسی می‌نویسد : مراد آنست که نماز ظهر و عصر که در روز برگزار می‌شوند آهسته باید خوانده شوند و نماز مغرب و عشاء و صبح بلند خوانده می‌شوند مگر نماز ظهر جمعه که در آنها مستحب است .

فصل چهارم کتاب نماز در قرآن نمازهای واجب غیریومیه در قرآن نام دارد . در ابتدای فصل آخر کتاب به این نکته اشاره می‌شود که علاوه بر نمازهای پنجگانه و یومیه که اصطلاحاً فرایض خوانده می‌شوند ، برخی از نمازها نیز جزو نمازهای واجب‌اند مانند نماز جمعه ، نماز عیدین ، نماز خوف ، نماز میت ، نماز مسافر ، نماز طواف ، نماز آیات . در بخش نماز آیات فصل چهارم کتاب می‌خوانیم که خواندن نماز آیات به هنگام گرفتگی خورشید و یا ماه و هنگام زلزله یا طوفان‌های وحشت‌زا و رعد و برق‌های وحشتناک واجب می‌شود . هر چند در قرآن کریم ذکر صریحی از این حوادث به میان نیامده است ، اما فقها وجوب خواندن نماز آیات را در این مواقع با استناد به آیه 7 سوره حشر و نیز با توجه به عملکرد پیغمبر اکرم (ص) واجب دانسته اند .

نماز در قرآن نوشته سیدابراهیم سیدعلوی در چاپ اول خود در تیراژ 3000 نسخه و با قیمت 24000 ریال توسط شرکت چاپ و نشر بین‌الملل انتشار یافته است .